

SANDEFJORD
KOMMUNE

KOMPETANSE FOR FREMTIDENS BARNEHAGE

KOMPETANSEPLAN FOR SANDEFJORDSBARNEHAGENE 2021 - 2022

INNHOLD

Innledning	2
Nasjonal kompetansestrategi	2
Regional ordning	3
Årets plan	4
Kartlegging av behov	4
Tiltak 4	
Evaluering	4
Kompetanseutviklingstiltak 2021-22	5
Statlige tiltak	5
Nasjonal styrerutdanning	5
Videreutdanning for barnehagelærere	5
Fagskoleutdanninger og andre kompetanseutviklingstiltak for assistenter /fagarbeidere	5
Tiltak i regi av statsforvalteren	5
Implementering av revidert rammeplan	5
Kontaktmøte på barnehageområdet	5
Nettbasert kompetanseprogram innen temaet barnehagemiljø og krenkelser	6
Kommunale tiltak	6
Barnehagebasert kompetanseutvikling	6
Tiltak i regi av barnehagemyndigheten	7
Tilbud fra PP- tjenesten	8
Lederutdanning for pedagogiske ledere	8
Lokalt nettverk	9

INNLEDNING

NASJONAL KOMPETANSESTRATEGI

Sandefjord kommunes kompetanseplan bygger på den nasjonale strategien «Kompetanse for fremtidens barnehage». Strategien kom i 2015 og er senere revidert og har varighet til 2022. Strategien er et viktig virkemiddel for å støtte implementering av ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Strategiens mål er å sikre alle barn et barnehagetilbud av høy kvalitet. Den skal bidra til at:

- andelen barnehagelærere øker
- andelen barne- og ungdomsarbeidere øker
- alle ansatte i barnehagen får mulighet til videreutdanning
- flere barnehagelærere har kompetanse på mastergradsnivå
- alle barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling

Fire prinsipper skal ligge til grunn for utvikling, organisering og innhold i kompetanseutviklingen:

- Kompetansetiltakene skal bidra til å realisere rammeplanens intensjoner og krav.
- Barnehagens eier og ledelse skal legge til rette for kompetanseutvikling for alle ansatte.
- Individuelle og kollektive kompetansetiltak skal ses i sammenheng.
- Aktørene i barnehagesektoren skal samarbeide om kompetanseutvikling.

Fire tematiske satsingsområdene gir overordnede føringer for kompetanseutviklingen i barnehagesektoren. Områdene er forankret i rammeplanen og gir rom for å vurdere lokale kompetansebehov. Satsingsområdene er:

- barnehagen som pedagogisk virksomhet
- et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning
- språk og kommunikasjon
- barnehagens verdigrunnlag

Covid-19 pandemi:

Gjennom 2020 og nå i 2021 har landet vært og er fortsatt preget av Covid-19 pandemien. Nedstengingen førte til at vi måtte endre arbeidsmåter og arbeid i nettverksgrupper fra fysiske møter til bruk av digitale flater. Arbeidet med kompetansehevingen har fortsatt i hver enkelt barnehage. Det har vært viktig med et godt samarbeid og kommunikasjon innad i barnehagen, da barnehagen har blitt drevet med strenge smitteverntiltak og det ordinære samarbeidet på tvers av avdelinger ikke har vært mulig å gjennomføre.

REGIONAL ORDNING

Regional ordning skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Den regionale ordningen for kompetanseutvikling skal stimulere til godt samarbeid mellom barnehagemyndighetene, barnehageeiere, universiteter og høyskoler, statsforvalterne og andre aktører. Ordningen bør ses i en sammenheng med andre satsinger og kompetansetiltak.

Sentrale punkter for ordningen er:

- Barnehagen vurderer sitt behov for kompetanseutvikling
- Samarbeidsfora utvikler en langsiktig plan for kompetanseutvikling, basert på behovene i regionen.
- Kompetanseutviklingsplanen gir en felles retning og større forutsigbarhet for barnehager, eiere, universiteter og høyskoler og andre aktører.
- Aktørene bidrar til samskaping og gjensidig læring som endrer praksis.
- Universiteter og høyskoler får en mer praksisnær kompetanse.

Statsforvalteren har en viktig rolle med å legge til rette for samarbeid mellom aktørene. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har etablert samarbeidsforum gjennom regionalt nettverk. Målet for forumet er at aktørene blir enige om en langsiktig plan for kompetanseutvikling. Sandefjord kommune deltar med representanter fra kommunens lokale nettverk.

Sandefjord kommunes lokale nettverk består av representanter fra kommunale og private barnehager og barnehagemyndigheten. Representantene fra barnehagene velges av barnehagemyndighetens styremøte. Det legges vekt på at kommunens mangfold av barnehagetyper og barnehageeiere er representert.

Det lokale nettverket er ansvarlig for å utarbeide lokal kompetanseplan i tråd med de føringene som er gitt, og det behovet som fremkommer gjennom kartlegging og analyse av sektoren lokalt. Planen må utarbeides i samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge som er faglig bidragsyter, og Statsforvalteren som tildeler midler til kompetanseheving. Planen skal også inneholde oversikt over hvilke statlige tiltak, tiltak i regi av Statsforvalteren og kommunale tiltak som enkeltansatte eller grupper av ansatte tar del i.

Lokal kompetanseplan skal utarbeides årlig, men føringene i kompetansestrategien og regional ordning er fastsatt frem til 2022. Videre har Sandefjord kommune utarbeidet standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud som ble ferdigstilt våren 2019. Det er valgt ut fire områder det er laget standard for. Områdene ble valgt med bakgrunn i lokale politiske føringer, nasjonale føringer slik de er kommunisert gjennom implementering av ny rammeplan, kompetansestrategien og andre nasjonale satsinger. I tillegg ble følgende vektlagt: barnehagemyndigheten og kompetansegruppens kartlegging av hva det er ønske om og behov for felles retningslinjer for, med mål om å gi et likeverdig tilbud til alle kommunens barn, uavhengig av hvilken barnehage de går i. Implementering av standarden vil være overordnet fokus i de tiltakene som iverksettes i Sandefjord kommune.

Lokale tiltak innebærer deltagelse på nettverkssamlinger samt mellomarbeid i barnehagene. Det er definert at lokale tiltak skal ta utgangspunkt i Sandefjord kommunes standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud, og ha fokus på implementering av denne. Barnehager som ikke allerede deltar oppfordres til å koble seg på det pågående prosjektet. Implementering handler om strukturert og målrettet arbeid over tid.

ÅRETS PLAN

KARTLEGGING AV BEHOV

For barnehageåret 2021-22 er barnehagenes behov innhentet på følgende måte:

- Vi fortsetter arbeidet med implementering av standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud.
- Barnehagenes kompetanseplaner er innsendt til barnehagemyndigheten. Planene er basert på kartlegging av kompetansebehov. Kompetanseplanene er benyttet som grunnlag for videre arbeid.
- Lokalt nettverk har evaluert og gjort vurderinger av påbegynte tiltak og videreføring av disse.

TILTAK

Kompetanseutviklingen som tilbys som kommunale tiltak i denne planen er gratis for deltagerne. Barnehagene må selv dekke eventuelle vikarutgifter ved deltagelse. Tiltakene som iverksettes gjennom regional ordning er økonomisk administrert av Statsforvalteren og Universitetet i Sørøst-Norge.

Lokale tiltak innebærer deltagelse på nettverkssamlinger samt mellomarbeid i barnehagene. Det er definert at lokale tiltak skal ta utgangspunkt i Sandefjord kommunes standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud, og ha fokus på implementering av denne. Barnehager som ikke allerede deltar oppfordres til å koble seg på det pågående prosjektet. Implementering handler om strukturert og målrettet arbeid over tid.

Sandefjord kommune har valgt å legge statlige og regionale tiltak inn som en del av kommunens kompetanseplan. Disse tiltakene bidrar til kompetanseutvikling både for enkeltansatte i barnehagene, og for barnehagene gjennom økt samlet kompetanse. Videre må disse tiltakene hensyntas tematisk for å skape både kontinuitet og variasjon i kommunens tilbud. Til slutt er det av stor viktighet at alle tiltak ses i sammenheng for å sikre at barnehagene har kapasitet til å gjennomføre den kompetanseutviklingen som planlegges, uten at det går utover den daglige driften og barnehagenes mulighet til å skape en god pedagogisk virksomhet.

EVALUERING

Tiltakene knyttet til barnehagebasert kompetanseutvikling og implementering av standarden vil bli evaluert i løpet av perioden.

KOMPETANSEUTVIKLINGSTILTAK 2021-22

STATLIGE TILTAK

Gjennom høyskoler og kompetansemiljøer tilbys det kompetanseutviklingstiltak for alle ansatte i barnehagene. Det er opp til den enkelte ansatte å søke på studiene, og barnehageeier godkjenner og tilrettelegger for deltagelse.

Nasjonal styrerutdanning

Sandefjord kommune har i barnehageåret 2021/2022 3 styrere som deltar på nasjonal styrerutdanning.

Videreutdanning for barnehagelærere

Sandefjord kommune har i barnehageåret 2021/2022 deltagere på nasjonale videreutdanninger for barnehagelærere. Disse fordeler seg som følger:

Læringsmiljø og pedagogisk ledelse:	1 deltager
Barns språkutvikling og språklæring:	1 deltager
Spesialpedagogikk:	3 deltagere
Tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk:	3 deltagere
Veilederutdanning:	13 deltagere

Fagskoleutdanninger og andre kompetanseutviklingstiltak for assistenter /fagarbeidere

Det finnes flere ulike tiltak for kompetanseutvikling av assistenter og fagarbeidere. Det foreligger ikke en fullstendig oversikt over kommunens deltagere på de ulike tiltakene, men det er deltagere både på fagskoleutdanninger, barnehagelærerutdanning på deltid, fagbrev i barne- og ungdomsarbeid og andre tiltak som gir økt formalkompetanse.

TILTAK I REGI AV STATSFORVALTEREN

Implementering av revidert rammeplan

I sammenheng med en 2-årig plan (fra 2017) for implementering av rammeplanen i regi av Statsforvalteren var temaet for forrige barnehageår «Den helsefremmende barnehagen - livsmestring og helse». Sandefjord kommune fikk ansvar for å gjennomføre et lokalt arrangement i denne forbindelse. Oppdraget ble gitt til en gruppe som består av Kari Gro Christensen, Lahelle barnehage, Janne Nystrand, Østerøy Naturbarnehage, og Kristina Kjæmperud, Krokemoa barnehage.

Pga Covid-19 pandemien ble fagdagen i 2020 utsatt og vil bli gjennomført i 2021.

Alle ansatte i Sandefjords barnehager inviteres til fagdag med tema «Livsmestring og helse».

- 2. september 2021

Kontaktmøte på barnehageområdet

Statsforvalteren arrangerer jevnlig kontaktmøter for barnehagemyndighetene i kommunene i Vestfold og Telemark. Barnehagemyndigheten i Sandefjord kommune deltar på disse, og videreformidler aktuell informasjon til barnehagene gjennom egne styremøter.

Nettbasert kompetanseprogram innen temaet barnehagemiljø og krenkelser

Via Statsforvalteren har Sandefjord kommune fått tilbud om å delta i kompetanseutvikling i temaet barnehagemiljø og krenkelser i samarbeid med Høgskolen i Innlandet.

I dette tilbudet vil det delta 18 barnehager fra vår kommune. Det nettbaserte tilbudet har som formål å utvikle kompetansen i barnehager og hos barnehageeier og barnehagemyndighet, slik at barnehagene oppfyller sin plikt i tråd med barnehageloven, til å ivareta barnas behov for omsorg, trivsel og inkludering.

KOMMUNALE TILTAK

Barnehagebasert kompetanseutvikling

Sandefjord kommune ferdigstilte arbeidet med å utarbeide en standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud våren 2019. Det er valgt ut fire områder det er laget standard for. Områdene ble valgt med bakgrunn i lokale politiske føringer, nasjonale føringer slik de er kommunisert gjennom implementering av ny rammeplan, kompetansestrategien og andre nasjonale satsinger. I tillegg ble følgende vektlagt: Barnehagemyndigheten og kompetansegruppens kartlegging av hva det er ønske om og behov for felles retningslinjer for, med mål om å gi et likeverdig tilbud til alle kommunens barn, uavhengig av hvilken barnehage de går i.

Implementering av standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud skal skje i den enkelte barnehage basert på hvilke områder som er viktige og sentrale nettopp der. Det lokale nettverket har prioritert å starte med områdene *Inkluderende fellesskap* og *Lek og læring*. Dette er gjort på bakgrunn av føringer som ligger i Statsforvalterenes innføring av regional ordning for kompetanseutvikling for Vestfold og Telemark, hvor felles overordnet tema for 2019-2022 er: *Inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning*.

Tildelte kompetansemidler skal benyttes i partnerskap med Universitetet i Sørøst-Norge (USN), og vi har i tillegg til samarbeidet med USN fått i stand et samarbeid med Læringsmiljøsentret, Universitetet i Stavanger, avdeling Porsgrunn. Sistnevnte bidro med veiledning knyttet til utarbeidelse av standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud.

Gjennomføring av barnehagebasert kompetanseutvikling

Mål: Implementering av standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling.

Basert på tidligere erfaringer, gjøres følgende endringer for dette barnehageåret:

- **Nett-baserte foredrag** som kan gjelde for hele personalgruppen, knyttet til relevante tema. Dette vil bli 12 foredrag på 45 min.
- **Veiledning i nettverksgrupper**
Veiledning av prosjektledelsen i hver barnehage (dette kan være noen av de som tidligere har deltatt i nettverkssamlinger, eller kompetanseutvikling i regi av Imtec, inkludert styrer.)

Tema for veiledningen: Barnehagen som lærende organisasjon og hvordan lede utviklingsarbeid.

Organisering: 3-4 barnehager i nettverksgrupper med to-tre ansatte fra hver barnehage. 2 timer per gang.

Tidspunkt for veiledningsgrupper (nærmere bestemt dato og klokkeslett kommer etter at gruppene er dannet)

September uke 37

Oktober uke 42

November uke 47 og 48 (29.11)

Januar uke 2

Mars uke 10

Mai uke 19

- **Veiledning i utvalgte barnehager**

Veilede enkeltbarnehager relatert til temaene Inkluderende fellesskap, Lek og læring

Organisering

Etter avtale med barnehagen. Et eksempel kan være å veilede enkeltavdelinger, drive prosesser i hele personalet eller andre hensiktsmessige grupperinger.

- Anbefalt litteratur:

- Entusiasme for endring av Mostad, Skandsen, Wærness og Lindvig

- Barnehagebasert kompetanseutvikling av Høsøien og Prytz

- DUEN som modell

Tiltak i regi av barnehagemyndigheten

Barnehagemyndigheten skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Barnehagemyndighetens styremøter er en arena for informasjon til barnehagene, felles veiledning og innspill fra barnehagene om hvilke behov og ønsker de har for veiledning og andre tiltak fra barnehagemyndigheten. Ulikt innhold i møtene vil kunne danne grunnlag for generell kompetanseutvikling.

Barnehagemyndigheten setter dagsorden for møtet sammen med AU. Planleggingsmøte skal avholdes to uker før styremøtet. I tillegg til planlegging og gjennomgang av dagsorden for neste møte noteres aktuelle saker for senere møter. Saker kan fremmes av styrerne eller barnehagemyndigheten.

Det avholdes 6-8 styremøter i inneværende barnehageår. To møter skal være temamøter.

Dato for styremøter

- 7. september 2021
- 19. oktober 2021
- 30. november 2021
- 1. februar 2022
- 1. mars 2022
- 26. april 2022
- 7. juni 2022

Tilbud fra PP- tjenesten

COS er et veiledningsprogram for foreldre eller andre omsorgspersoner som anvendes i Sandefjord kommunes helsestasjoner, barnevern m.fl. COS kan også benyttes i tilpasset form inn i barnehage. PP-tjenesten holder derfor introduksjonskurs til arbeid med trygghets-sirkelen for å fremme trygge relasjoner i barnehagen. Vi fokuserer på kunnskap om barns psykiske behov, og hvordan personalet kan gi barn hjelp til å håndtere følelser og fungere sammen med andre. Dersom barnehagen ønsker videre arbeid med COS, vil det kunne følges opp i etterkant i samarbeid med PPT og den enkelte barnehage.

Det avholdes et COS- kurs for barnehageansatte med fokus på innføring av de viktigste prinsippene og gjennomgang sett i samråd med Sandefjord kommune sin rutine for tilvenning. Dette vil også være tilgjengelig som et webinar for senere bruk i barnehagen.

- 27. april 2022

Lederutdanning for pedagogiske ledere

Sandefjord kommune ønsker å satse på ledelse i barnehagene. Gjennom den nasjonale styrerutdanningen har mange styrere i kommunen fått økt sin kompetanse, og kommunen oppfordrer styrere i kommunale og private barnehager til å søke denne utdanningen. Samtidig ser vi at det ikke finnes tilsvarende programmer for pedagogiske ledere. I henhold til rammeplanen har pedagogisk leder et viktig medansvar for ledelse av virksomheten:

«Pedagogisk leder er gitt ansvaret for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn. Den pedagogiske lederen skal veilede og sørge for at barnehageloven og rammeplanen oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet. Den pedagogiske lederen leder arbeidet med planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, vurdering og utvikling av arbeidet i barnegruppen eller innenfor de områdene han/hun er satt til å lede.»

Høsten 2021 starter det en videreutdanning i pedagogisk ledelse for pedagogiske ledere i kommunale og private barnehager, forutsatt egen finansiering i barnehagen. Studiet PLUS15, som OsloMet er faglig ansvarlig for, er på masternivå og gir 15 studiepoeng over tre semestre. Det foregår lokalt i Sandefjord, for å gi flest mulig anledning til å gjennomføre studiet. Tilbudet gjelder pedagogiske ledere i både kommunale og private barnehager.

LOKALT NETTVERK

Planen er utarbeidet av det lokale nettverket ledet av barnehagemyndigheten. Gruppen består i tillegg av følgende kommunale og private styrere:

- Janne Nystrand, Østerøy Naturbarnehage
- Kari Gro Christensen, Lahelle barnehage
- Elisabeth Trollsås Jellum, Gravdal barnehage
- Tonje Løite Sjøbakken, Barnas Hus og Trekanten
- Eileen Rove, Løkka barnehage
- Unni Ressem Grostad, barnehagemyndigheten
- Kerstin Hole Skofteland, barnehagemyndigheten

